

Секція 2 - ЕКОНОМІКА І БІЗНЕС

ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ІНТЕГРАЦІЇ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Ціль 8: Гідна праця та економічне зростання

Алба В. Є. alba.vadim2002@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

У сучасних умовах цифрова трансформація стає не просто трендом, а необхідною умовою виживання та розвитку підприємств. Інтеграція цифрових технологій в управлінські процеси підприємства дозволяє не лише підвищити ефективність прийняття рішень, а й досягти суттєвого економічного ефекту за рахунок автоматизації, аналітики, оптимізації ресурсів та покращення взаємодії з клієнтами.

Цифрові технології охоплюють широкий спектр інструментів — від систем електронного документообігу до комплексних ERP (Enterprise Resource Planning) та CRM (Customer Relationship Management) рішень. Вони дають змогу інтегрувати та координувати всі функціональні підрозділи підприємства, створюючи єдину інформаційну базу. Такий підхід забезпечує прозорість управлінських процесів, оперативність у прийнятті рішень і можливість гнучко реагувати на зміни у зовнішньому середовищі.

Теоретичною основою цифрової трансформації є концепція інтелектуального підприємства, яка базується на поєднанні технологій штучного інтелекту, великих даних (Big Data), хмарних рішень, автоматизації та кібербезпеки. В рамках цієї моделі кожен бізнес-процес аналізується, оптимізується і за можливості переводиться у цифровий формат.

Процес цифровізації управління підприємством включає кілька ключових етапів:

1. Аналіз готовності підприємства до впровадження цифрових рішень.
2. Вибір відповідних технологій з урахуванням специфіки бізнесу.
3. Інтеграція систем управління, фінансів, маркетингу, логістики, персоналу.
4. Навчання персоналу та адаптація організаційної культури.
5. Оцінка ефективності та коригування стратегії цифрової трансформації.

Для малого бізнесу цифрова трансформація є не лише засобом модернізації, а й реальним джерелом економічного зростання. Інтеграція цифрових технологій у щоденні операції дає змогу досягти відчутних результатів навіть при обмежених ресурсах. Серед ключових економічних ефектів варто виділити:

- Зменшення витрат на операційні процеси. Автоматизація бухгалтерського обліку, складського контролю, комунікацій з клієнтами (через CRM) або впровадження онлайн-документообігу дозволяє суттєво скоротити витрати на адміністративні послуги, паперовий документообіг, обробку замовлень та звітність.

- Підвищення продуктивності праці. Завдяки цифровим інструментам працівники можуть виконувати більше завдань за менший час, зосереджуючись на стратегічних чи творчих аспектах роботи. Це особливо важливо для малого бізнесу, де персонал часто виконує кілька ролей одночасно.

- Зростання прибутку. Впровадження інструментів аналітики, цифрового маркетингу, персоналізованих пропозицій через CRM-системи дозволяє краще розуміти клієнта, підвищити рівень обслуговування і стимулювати повторні покупки. Крім того, оптимізація логістики дозволяє зменшити витрати на доставку та скоротити час виконання замовлень.

- Підвищення фінансової гнучкості. В режимі реального часу підприємець може бачити рух коштів, прогнозувати витрати, оперативно виявляти “вузькі місця” та швидко реагувати на зміни ринку.

- Розширення каналів збуту. Онлайн-платформи, маркетплейси, соціальні мережі й автоматизовані інструменти реклами дають змогу залучити нових клієнтів з інших регіонів або країн, розширюючи ринок збуту без суттєвих інвестицій у фізичну інфраструктуру.
- Скорочення простоїв і людських помилок. Системи автоматичного контролю допомагають уникнути помилок у замовленнях, постачанні, обліку — що на пряму знижує фінансові втрати та покращує репутацію підприємства.

Таким чином, навіть часткова цифровізація у малому бізнесі дає змогу швидко побачити позитивні зміни — як у витратній частині, так і в доходах. Успішна трансформація починається з невеликих кроків, які поступово змінюють підхід до управління бізнесом і дозволяють отримати довгострокову економічну вигоду.

Згідно з дослідженнями McKinsey, підприємства, що активно впроваджують цифрові технології, мають у середньому на 20–30% вищу рентабельність, ніж традиційні компанії. При цьому значний ефект спостерігається вже на етапі часткової автоматизації — наприклад, завдяки впровадженню електронного документообігу або онлайн-аналітики продажів.

У реаліях українського бізнесу можна навести приклад локального торгового підприємства, яке впровадило систему управління складом (WMS), що дозволило скоротити втрати товарів на 15% і зменшити час обробки замовлень на 40%.

Попри значні переваги, процес цифрової трансформації супроводжується низкою серйозних викликів. Одним із головних є фінансові бар'єри, зокрема висока вартість впровадження сучасних цифрових систем, що особливо відчутно для малого та середнього бізнесу. Крім того, часто виникають кадрові обмеження, пов'язані з браком кваліфікованого персоналу, який володіє необхідними цифровими навичками. Значну перешкоду становить і опір змінам усередині організації — працівники не завжди готові змінювати звичні процеси та адаптуватися до нових умов роботи. Додаткові труднощі створюють технічні проблеми, серед яких — несумісність існуючих ІТ-систем, застаріла інфраструктура та обмежені можливості для її оновлення.

Для подолання цих проблем підприємствам доцільно розробляти поетапні стратегії цифровізації, залучати зовнішніх консультантів, інвестувати у навчання персоналу та використовувати державні або міжнародні програми підтримки цифрових інновацій.

У сучасному бізнес-середовищі підприємці все частіше впроваджують цифрові технології для оптимізації операційних процесів. Одним із ключових напрямів є перехід на електронний документообіг (ЕДО), що дозволяє автоматизувати облік, зменшити витрати, підвищити точність обробки замовлень і економити час.

Метою дослідження було порівняти два сценарії діяльності ФОП (фізичної особи-підприємця), що займається продажем посуду в Інтернеті: до та після впровадження електронного обліку. Впровадження електронного документообігу (ЕДО) було розпочато з аналізу поточних процесів обробки замовлень, звітності та взаємодії з постачальниками. Було виявлено, що значна частина часу витрачається на ручне оформлення документів, ведення Excel-таблиць, пересилання рахунків і накладних електронною поштою або месенджерами.

На першому етапі підприємець обрав хмарний сервіс для ЕДО, який дозволяє автоматизувати створення, обмін і зберігання документів — рахунків, видаткових накладних, актів виконаних робіт тощо. Наступним кроком стало підключення клієнтів і постачальників до цієї системи, зокрема через надання їм електронних підписів та інструкцій із користування.

Також інтегровано ЕДО з системою обліку товарів і CRM — це дало змогу автоматично генерувати документи під час оформлення замовлення, зменшивши час на адміністративні дії. Було проведено коротке навчання для найманого працівника (оператора замовлень), який відповідає за контроль відповідності документів, що додатково зменшило кількість помилок.

Весь перехід зайняв приблизно два тижні, включаючи тестування, адаптацію процесів і зв'язок з клієнтами.

Впровадження цифрових технологій, зокрема електронного документообігу, у

діяльність малого підприємства дало змогу досягти низки суттєвих результатів. Передусім, завдяки автоматизації основних адміністративних і облікових процесів, вдалося суттєво скоротити операційні витрати — економія склала 7 тис. грн. щомісяця, що в річному вимірі становить 84 тис. грн. Такий результат демонструє практичну ефективність цифрових рішень навіть на рівні малого бізнесу.

Таблиця 1

Основні розрахунки впровадження ЕДО

Показник	До впровадження ЕДО	Після впровадження ЕДО
Кількість замовлень/міс., шт.	300	300
Середній чек, грн.	600	600
Доходи, тис. грн.	180,0	180,0
Витрати на обробку замовлення, грн.	35	20
Загальні витрати на обробку, тис. грн.	10,5	6,0
Витрати на звітність/облік, тис. грн.	4,0	1,5
Загальні витрати, тис. грн.	14,5	7,5
Чистий прибуток, тис. грн.	165,5	172,5
Час на обробку 1 замовлення, хв.	12	5
Загальний час на місяць, год	60	25

Окрім фінансової вигоди, було зафіксовано зростання чистого прибутку на понад 4%, що є позитивним сигналом щодо рентабельності впровадження цифрових інструментів. Важливим результатом також стало зменшення часових витрат на обробку замовлень — приблизно на 35 годин на місяць. Цей ресурс можна спрямувати на розвиток бізнесу, вдосконалення маркетингових стратегій або зменшення навантаження на персонал.

Таким чином, цифровізація навіть базового рівня дає малому підприємству можливість суттєво підвищити ефективність, оптимізувати витрати, покращити якість управлінських рішень і забезпечити стабільне фінансове зростання.

Отже, цифровізація управління відкриває нові можливості для розвитку підприємництва та торгівлі. Вона дозволяє створювати гнучкі бізнес-моделі, орієнтовані на потреби клієнтів, оперативно адаптуватися до ринкових умов і забезпечувати сталі економічні результати.

Успішна цифрова трансформація передбачає не лише впровадження технологій, а й зміну мислення, корпоративної культури та стратегічного підходу до управління. Ті компанії, які зможуть ефективно інтегрувати цифрові інструменти, матимуть суттєву конкурентну перевагу на ринку.

Список використаних джерел

1. Бігун В. В., Йохна М. А., Тебенко В. М. Вплив цифрової трансформації на конкурентоспроможність підприємств: аналіз відмінностей у бізнес-стратегіях. 2023.
2. Волощук П. С., Башинський І. А. Сталій розвиток і діджиталізація: економічний інструментарій для управління проектами підприємств. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. № 9.
3. Sheibut D., Smolych D., Kostyk Y., Rachynska H. & Lysak O. Assessing the impact of innovative strategies on entrepreneurial growth and business development. *Multidisciplinary Science Journal*. 2024. Vol. 6. P. 0703. <https://doi.org/10.31893/multiscience.2024ss0703>.
4. Tebenko V., Kutsai N., Shashyna M., Omelianenko O. & Bakushevych I. Digital Transformation in Business: The Impact of Technology on Efficiency, Innovation and Competitiveness. *Economic Affairs*. 2024. Vol. 69. P. 307-315. <https://doi.org/10.46852/0424-2513.1.2024.32>.

Науковий керівник: Лисак О. І., к.е.н., доцент кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного.